

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

NICOLAE BUCUN

doctor habilitat în psihologie,
doctor în medicină,
profesor universitar

(16 septembrie 1944 - 15 noiembrie 2020)

EDUCAȚIE ȘI FORMARE

1961 – absoluește școala medie din Clocușna, raionul Ocnița, Republica Moldova;

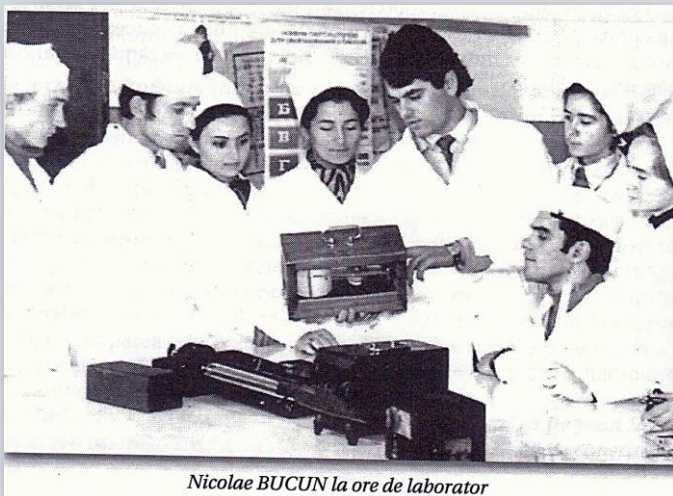
1961-1967 – își continuă studiile la Facultatea de medicină genetică a Universității de Stat de Medicină din Chișinău;

1967-1970 – Doctorand, Universitatea de Stat de Medicină din Chișinău;

1970 – Doctor în medicină, Universitatea de Stat de Medicină, facultatea *Medicină Generală*;

1972 – Conferențiar universitar;

1985 – PROFESOR (Doctor habilitat în psihologie), Academia de Științe Pedagogice din URSS, Institutul de Defectologie al Academiei, Moscova, specialitatea *Psihologie*.

Nicolae BUCUN la ore de laborator

Nicolae BUCUN, Nelu VICOL la conferință științifică internațională
„EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ: INOVAȚIE, COMPETITIVITATE,
EFICIENȚĂ” 18-19 octombrie, 2013

V. Crudu, dr., șef direcție Ministerul Educației, N. Bucun, dr. hab., prof. univ.
și V. Guțu, dr. hab., prof. univ. în cadrul unei ședințe a grupului de lucru
privind evaluarea curriculumului (IȘE).

FUNCȚII:

1970-1975 – Asistent universitar la catedra „Igienă Generală”, Universitatea de Stat de Medicină;

1975-1988 – Șef de laborator în cadrul Departamentului „Formarea profesională a persoanelor cu dizabilități”;

1986-1990 – Director adjunct pentru Știință, Institutul de Științe Pedagogice și Psihologice;

1991-1999 – Director, Institutul de Științe Pedagogice și Psihologice;

1999-2001 – Prim-vice-ministru al Ministerului Educației și Științei;

2001-2002 – Vice-ministru al Ministerului Educației și Științei;

2002-2005 – Director adjunct pentru activitatea științifică, Institutul de Instruire Continuă;

2005-2007 – Prorector pentru știință al Institutului de Stat de Instruire Continuă;

2007-2020 – Director adjunct Cercetare și Relații Internaționale, Institutul de Științe ale Educației;

Nicolae Bucun și Ludmila Franțuzan

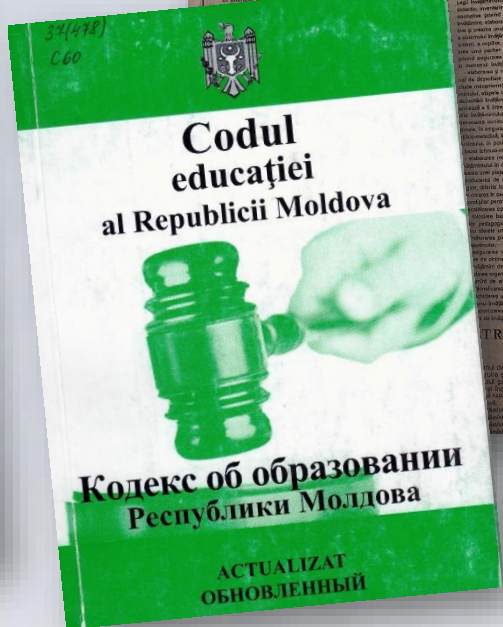
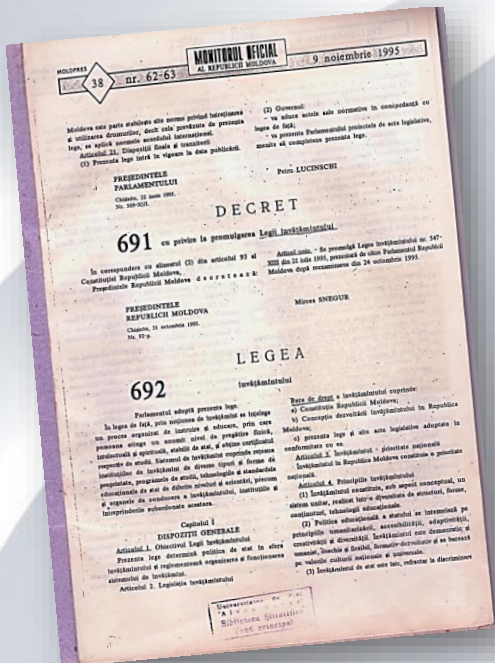

DISTINCȚII:

- Medalia „*Gloria Muncii*” (2019) a Președintelui Republicii Moldova;
- Medalia „*Dimitrie Cantemir*” (2014) a Academiei de Științe a Moldovei;
- Diploma Guvernului Republicii Moldova (2014);
- Diploma Academiei de Științe a Moldovei (2009);
- Eminent al învățământului din URSS (1982);
- Eminent al învățământului din Republica Moldova (1980) ș.a;

PROMOTOR AL REFORMEI ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

Vineri, 5 august 1994

Conceptia dezvoltării

NOTIUNI GENERALE

STRATEGIILE DEZVOLTĂRII ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

Vineri, 5 august 1994

Învățământului din Republica Moldova

... în învățământul din Republica Moldova...

... dezvoltarea învățământului...

... rolul școlii...

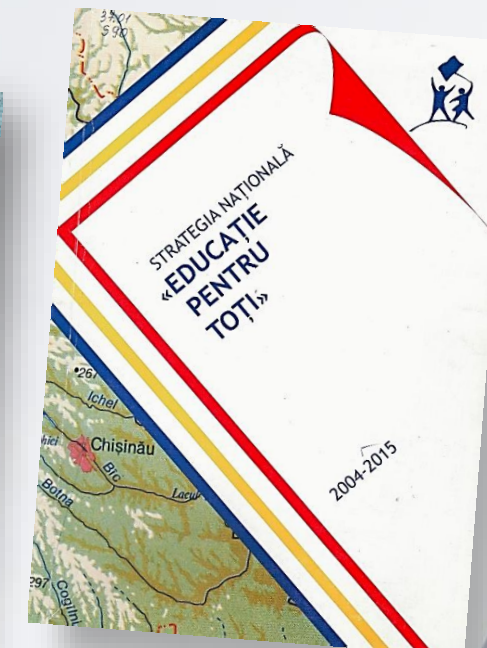
... reforma...

Conceptia educatiei in Republica Moldova

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI ȘTIINȚEI

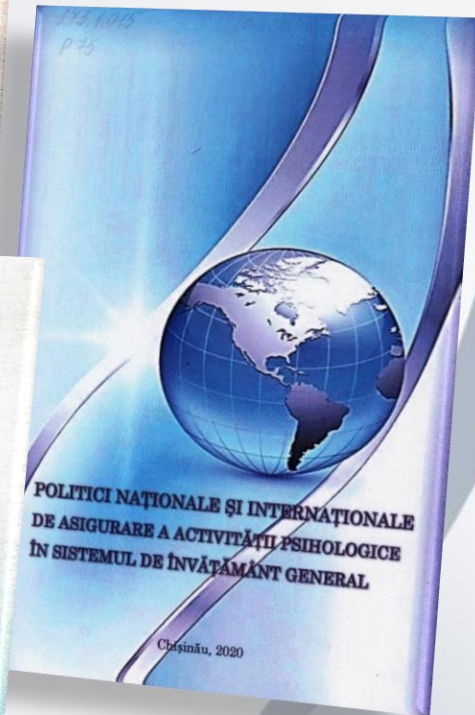
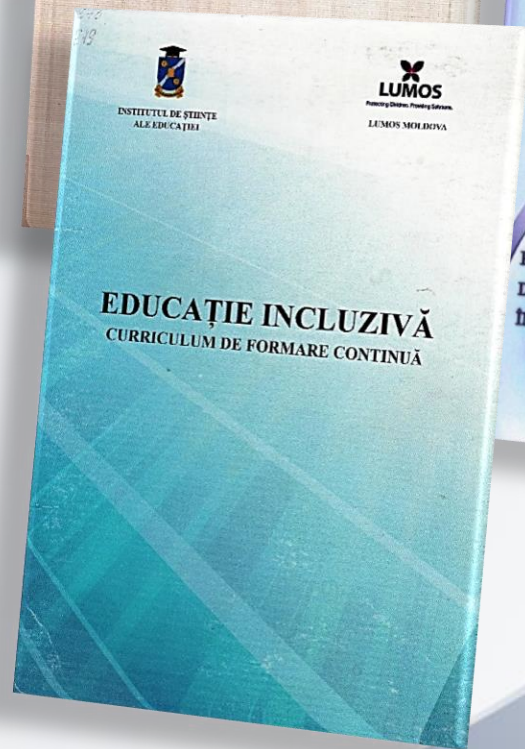
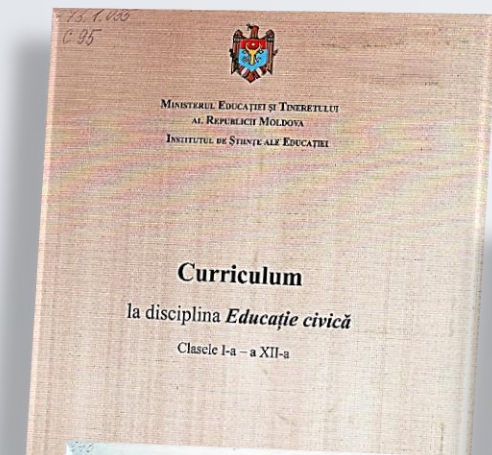
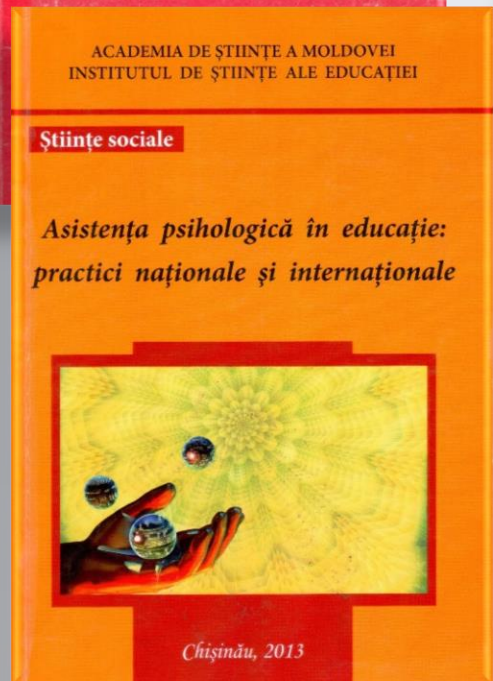
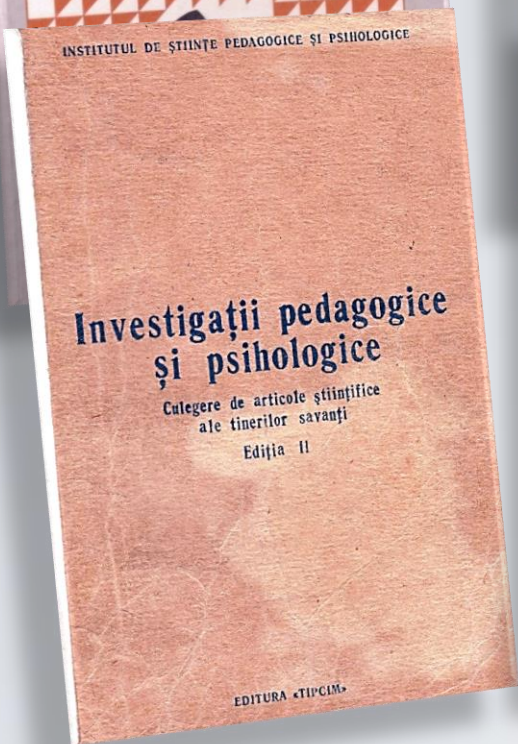
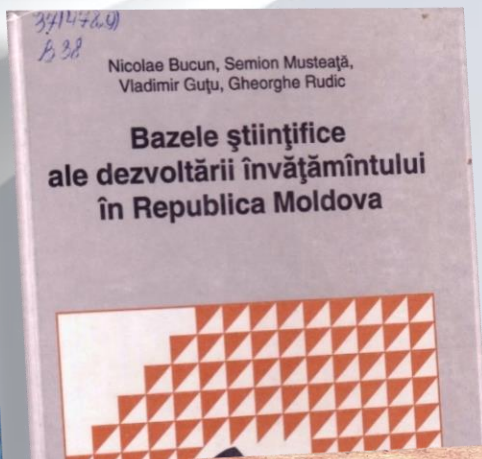
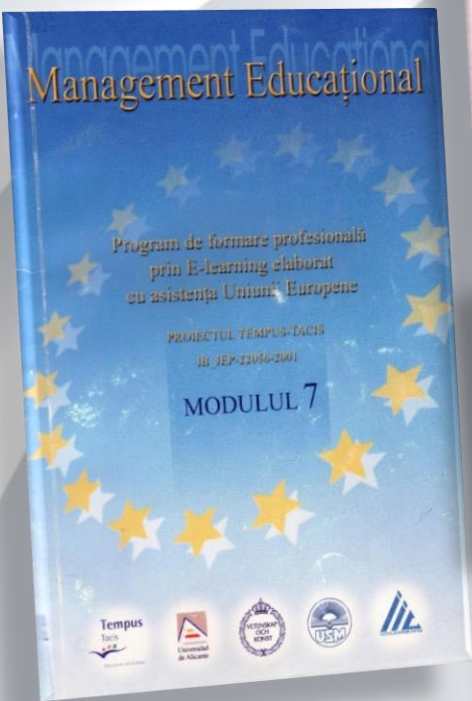
CHIȘINĂU 2000

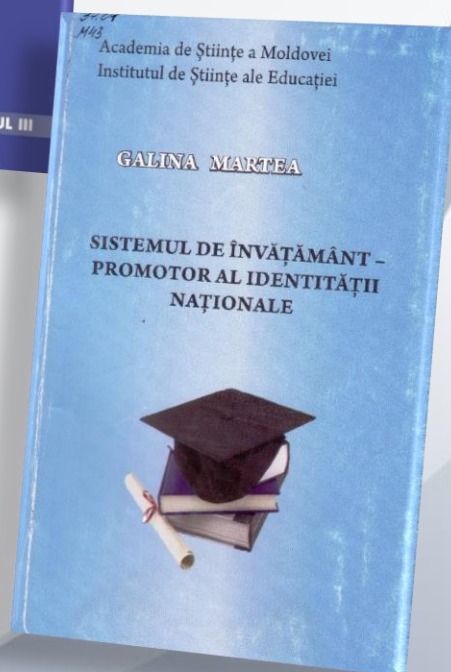
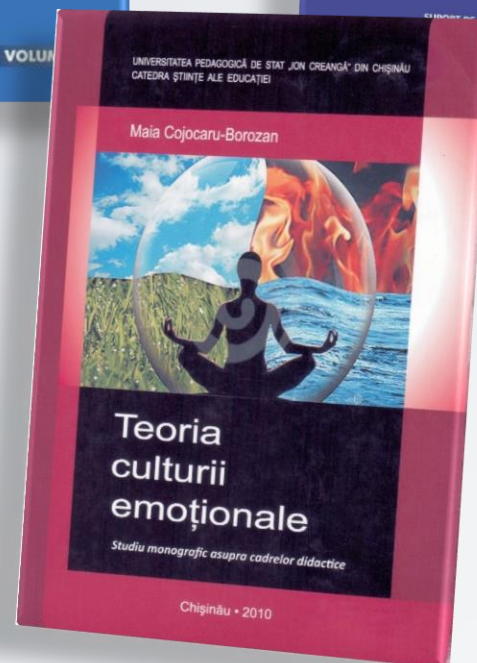
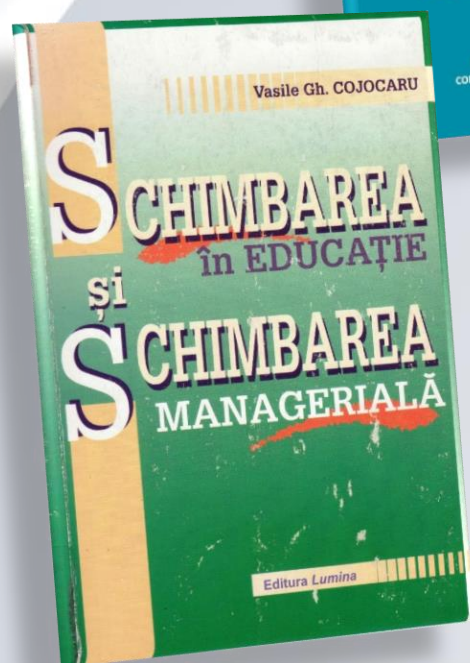
„Nicolae Bucun – personalitate înzestrată cu excepțională putere intelectuală și strategică, creator inepuizabil de idei întru dezvoltarea educației și cercetării de înaltă calitate... A fost unul dintre savanții reprezentativi, participant activ la reformarea învățământului general, care a contribuit în mod substanțial la elaborarea documentelor conceptuale și normative în domeniu.”

PALADI, Oxana. Nicolae Bucun – model de înțelepciune umană și savantă. In: *Institutul de Științe ale Educației: Ascensiune, performanțe, personalități (1941-2021)* : Almanah universitar. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2021, p. 38. ISBN 978-9975-56-956-9.

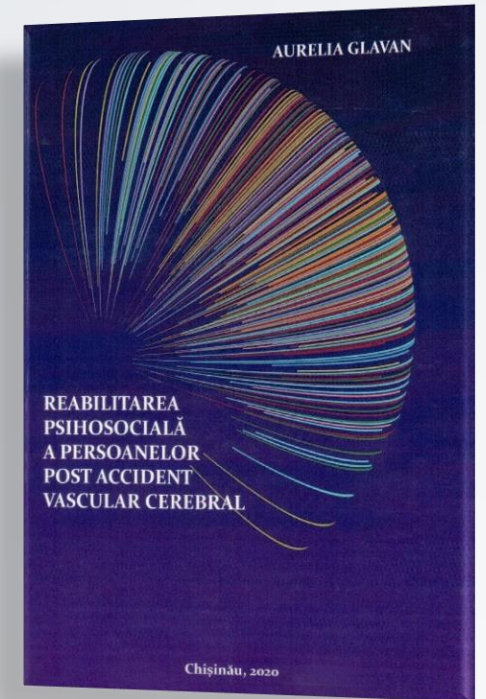
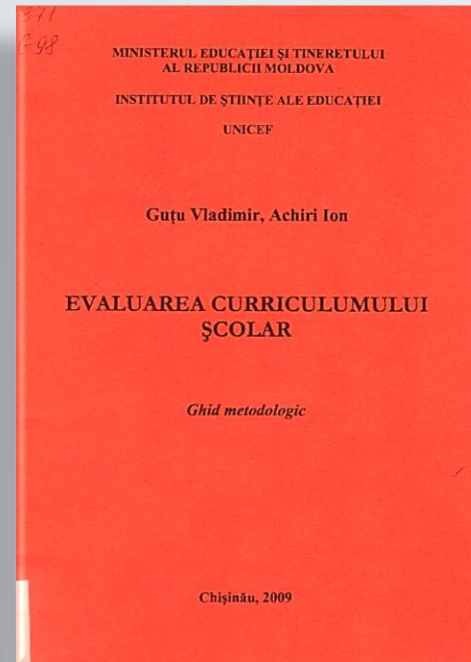
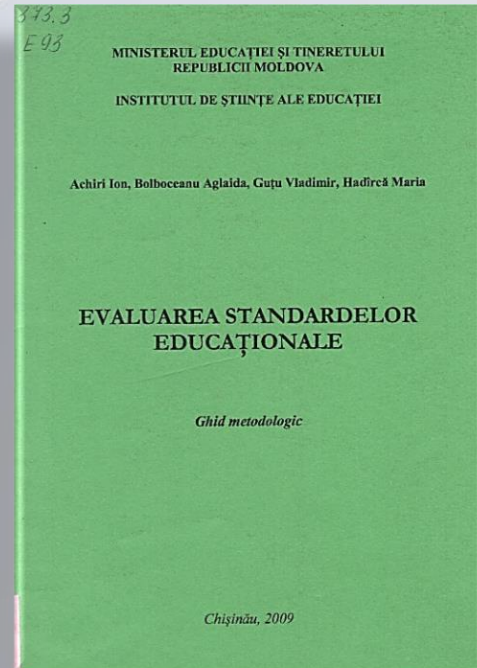
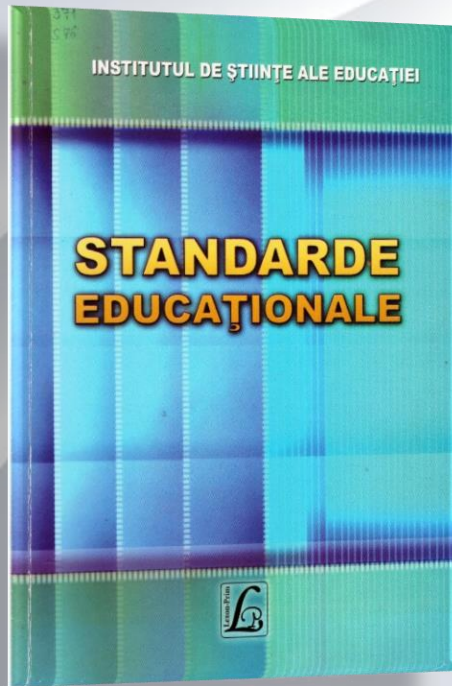
AUTOR ÎN PUBLICAȚII COLECTIVE

RECENZENT AL LUCRĂRILOR ȘTIINȚIFICO-METODICE

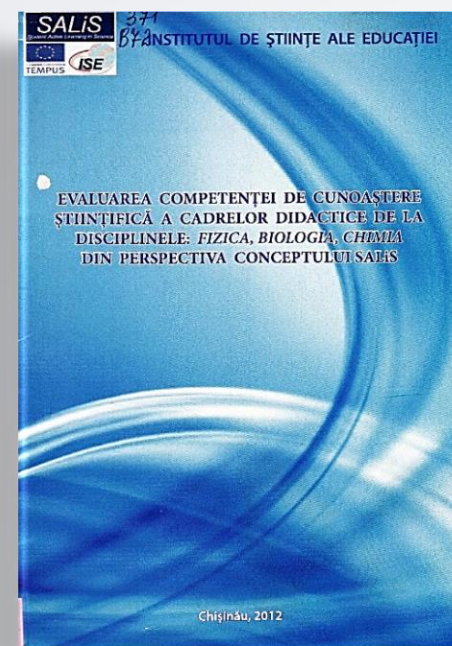
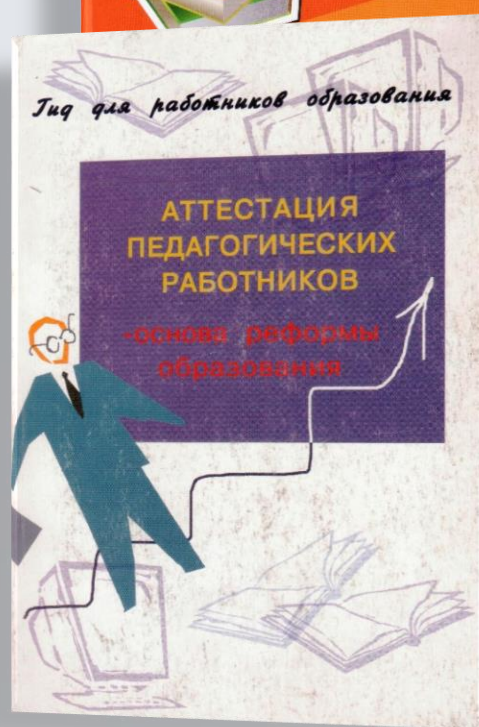
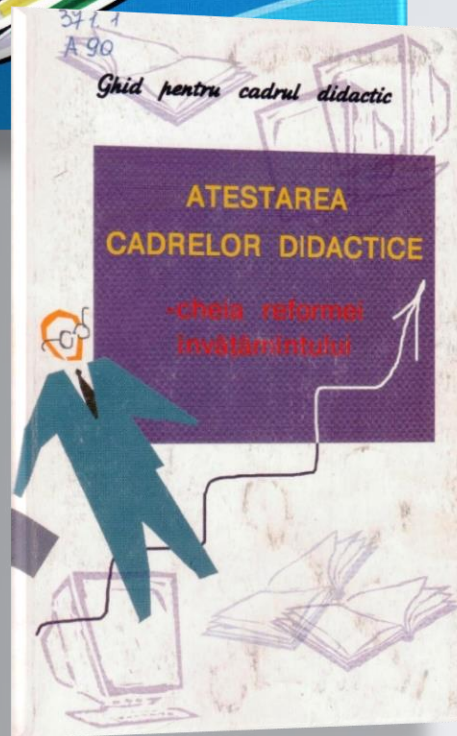
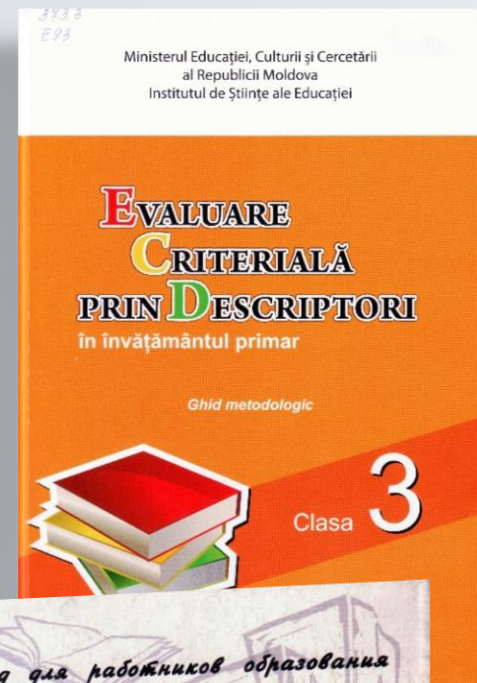
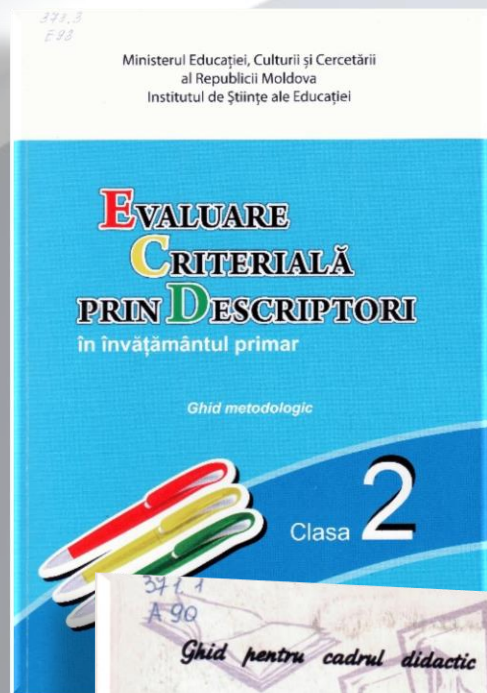
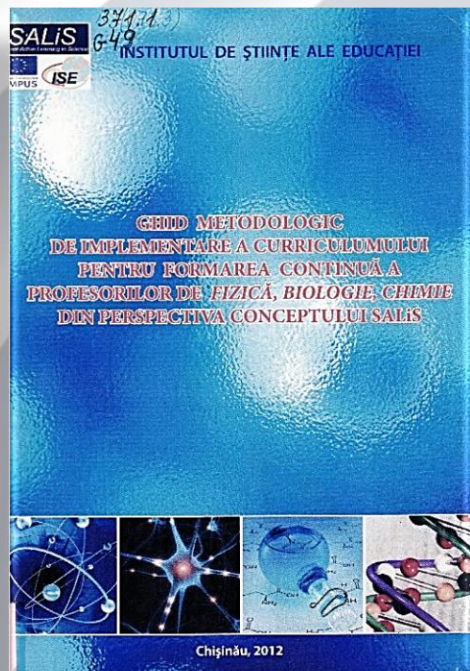

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC

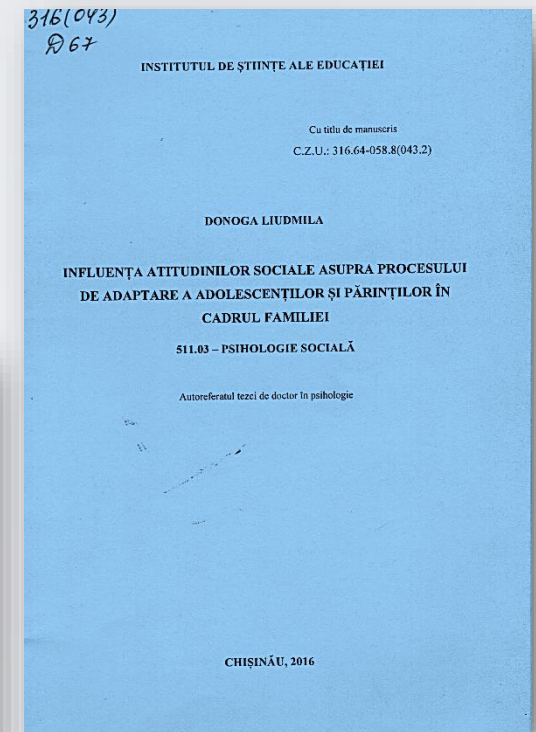
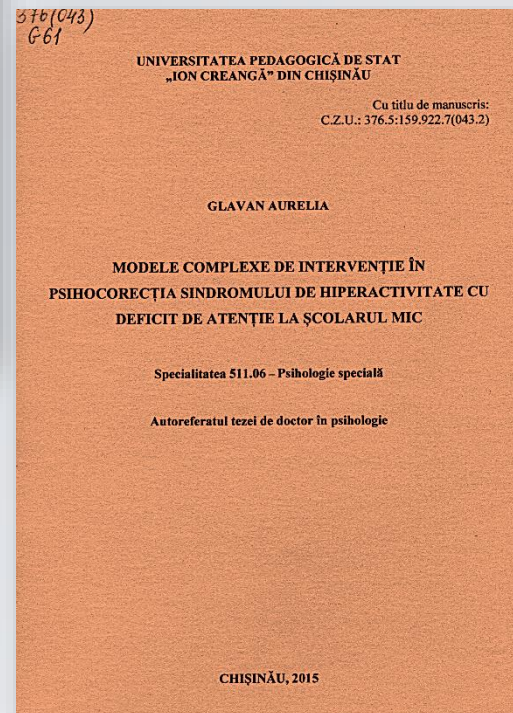
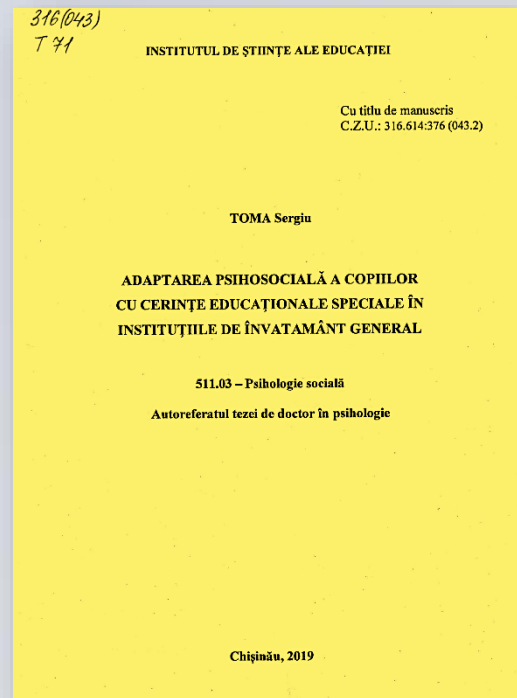
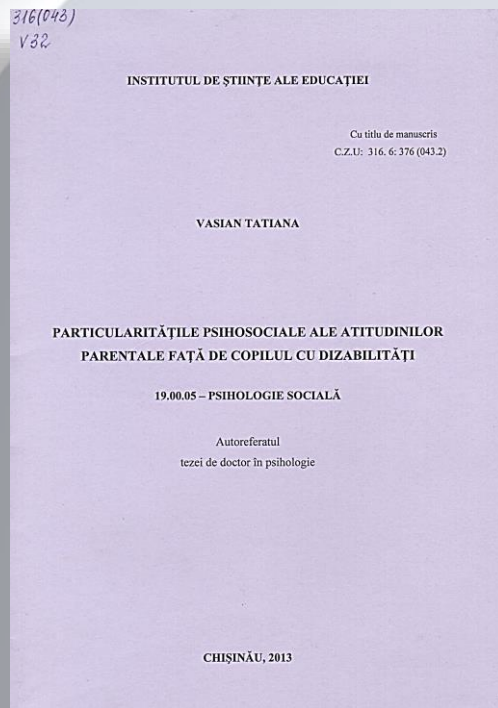

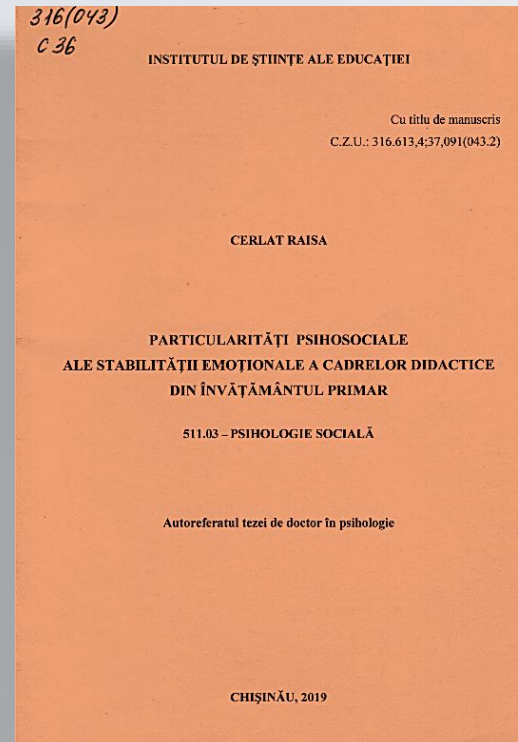
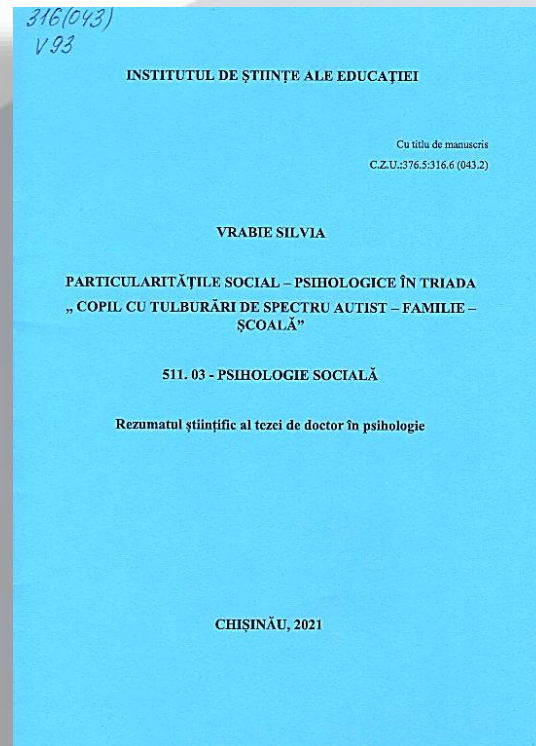
„... distinsul savant Nicolae Bucun - om de o extraordinară cultură academică, un bun prieten al întregii comunități științifice și profesoral-didactice cu care a fost mereu într-o extinsă colaborare de dimensiunea diferitor activități: educaționale, psihopedagogice, manageriale, socioculturale, editoriale...”

ACHIRI, Ion. În memoriam: Nicolae Bucun. In: *Prin ani cu destoinicie. In memoriam Nicolae Bucun*. Chișinău: [s. n.], 2021, p. 18. ISBN 978-9975-56-933-0.

CONDUCĂTOR (CONSULTANT) ȘTIINȚIFIC

„Personalitatea științifică și profesională al academicianului Nicolae Bucun semnifică un model și un exemplu de notoritate savantă, de activitate științifică remarcabilă și de atașament față de Institutul de Științe ale Educației în misiunea sa de edificare a educației de calitate a tinerei generații și a adulților.”

316(043)
p 99

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

Cu titlu de manuscris
C.Z.U.: 316.6.378 (043.2)

PUZUR ELENA

ADAPTAREA PSIHOSOCIALĂ A STUDENȚILOR
ANULUI I DIN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

511.03 – PSIHLOGIE SOCIALĂ

Autoreferatul
tezei de doctor în psihologie

CHIȘINĂU, 2016

293.1.037(043)
G 81

UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
A REPUBLICII MOLDOVA

Cu titlu de manuscris
C.Z.U.: 37.031.796.0+373.5

GRIF MANUEL OLAVI

FORMAREA COMPETENȚELOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ ÎN
BAZA OPERAȚIONALIZĂRII OBIECTIVELOR PEDAGOGICE
LA NIVELUL TREPTEI GIMNAZIALE

Specialitatea 13.00.04 – Teoria și metodologia educației fizice, antrenamentului
sportiv și culturii fizice de recuperare

AUTOREFERATUL
tezei de doctor în pedagogie

CHIȘINĂU, 2013

159.9(043)
A 62

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Cu titlu de manuscris
C.Z.U.: 159.9.01(043.02)

ANȚIBOR LIUDMILA

MACHIAVELISMUL ÎN STRUCTURA CUNOAȘTERII
PSIHLOGICE CONTEMPORANE:
PROBLEME ALE TEORIEI ȘI METODOLOGIEI DE ANALIZĂ

Specialitatea: 511.01 – Psihologie generală

REZUMATUL
tezei de doctor habilitat în psihologie

CHIȘINĂU, 2021

61(043)
G 61

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

Cu titlu de manuscris
C.Z.U.: 616.831-005.1-082-036.82:159.9

GLAVAN AURELIA

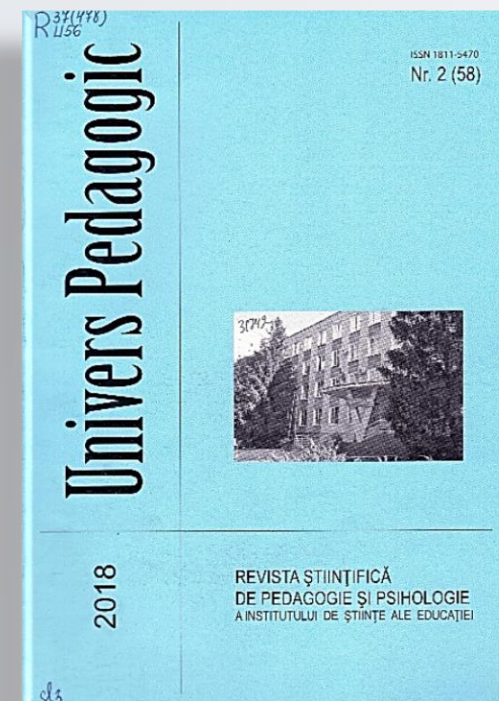
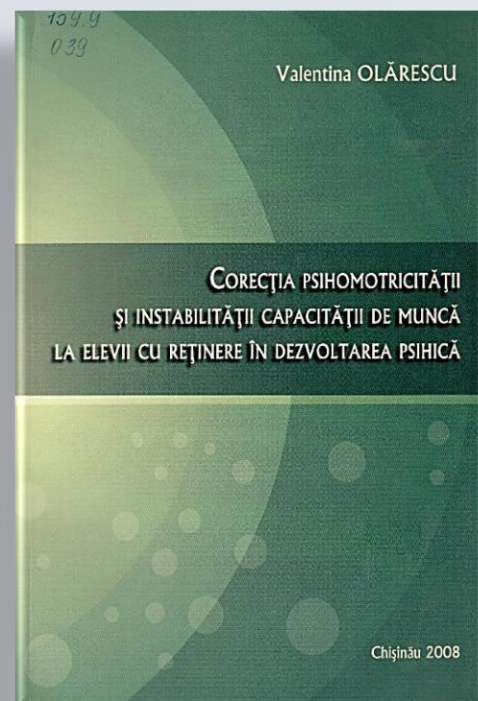
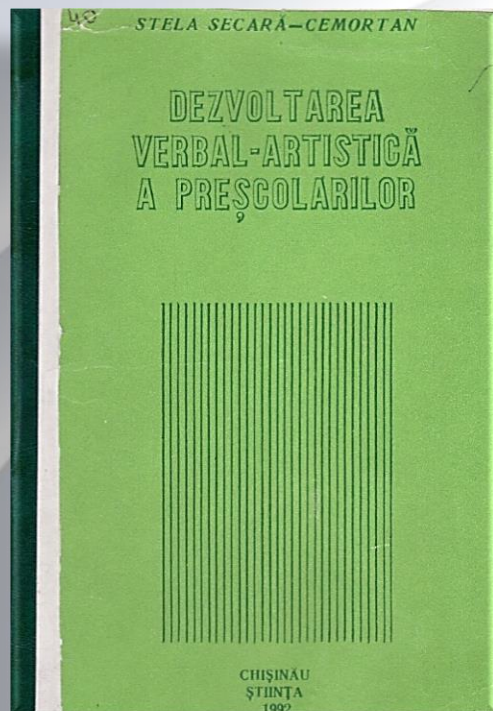
REABILITAREA PSIHOSOCIALĂ
A PERSOANELOR POST ACCIDENT VASCULAR CEREBRAL

Specialitatea 511.03 – PSIHLOGIE SOCIALĂ

Lucrare de sinteză
pentru titlul științific de doctor habilitat
în științe psihologice

CHIȘINĂU, 2021

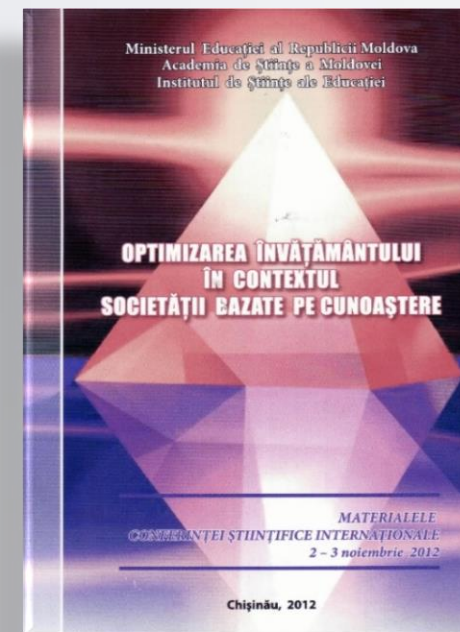
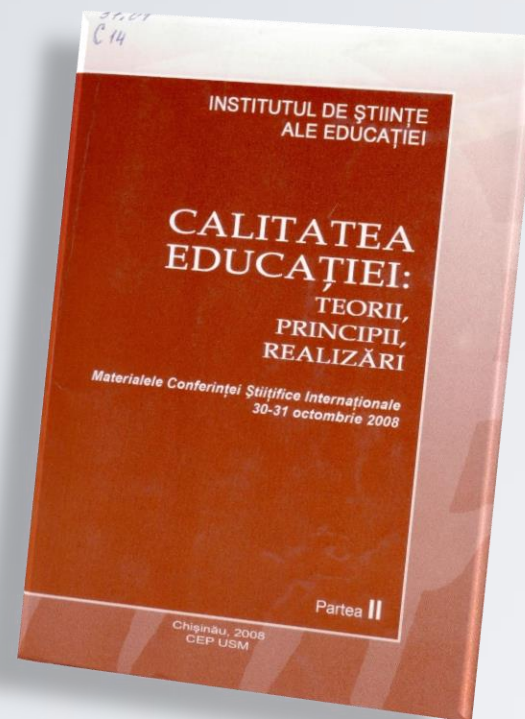
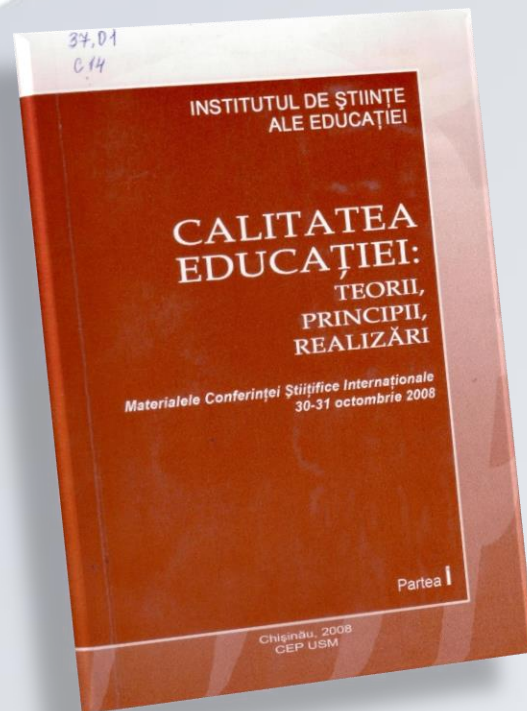
REDACTOR ȘTIINȚIFIC

„... Poți iubi, numai dacă te iubești pe tine însuți. Poți stima dacă te stimezi pe tine însuți. Poți da sfaturi dacă ascuți sfaturile altora. Poți să te bucuri de succes, dacă te bucuri de succesul altuia. De aceea, mi-am construit viața pe principiile acestea: a-i asculta pe alții, a iubi oamenii, a fi mai puțin medic practic, dar mai mult medic al profilaxiilor tuturor stărilor grele de viață.”

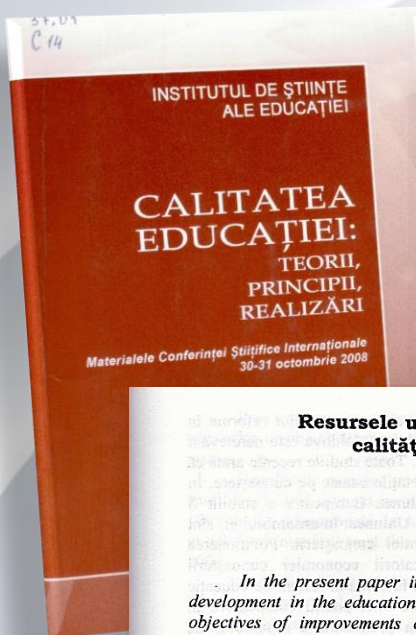
BUCUN, Nicolae. Nicolae Bucun: Vor fi mereu acolo unde se dă lupta pentru inovație. A dialogat Ludmila Franțuzan. In: *Univers Pedagogic Pro*. 2019, 19 sept., p. 4. ISSN 1857-3282.

MEMBRU AL COMITETULUI ȘTIINȚIFIC AL CONFERINȚELOR INTERNAȚIONALE

„Procesele democratice declanșate în societatea noastră evidențiază o serie de probleme majore, care urmează să fie soluționate de știința psihopedagogică – știință, care, în cele din urmă, prin împlimentările în sistemul educațional este responsabilă de nivelul intelectual al societății. Nicolae Bucun fiind conștient de această mare responsabilitate este mereu în căutarea adevărului științific.”

PREZENȚE ÎN CULEGERI ALE MANIFESTĂRILOR ȘTIINȚIFICE (simpozioane, conferințe naționale/internaționale)

Calitatea pregătirii psihologice pentru școală a copiilor cu tulburări de limbaj

Bucun Nicolae,
dr. hab., prof. univ., IȘE, Chișinău
Nosaftii Ala,
UPS „Ion Creangă”, Chișinău

In the following article the author presents the results of the research on psychological school readiness of preschool age children with speech disorders, as well as determines the factors which represent the level of the psychological school readiness and proposes models for facilitating the process of school readiness for preschool age children with speech language disorders.

Pregătirea pentru școală este concepută ca un efort de orientare a

Resursele umane – fundament al calității în învățămînt

Bucun Nicolae,
dr. hab., prof. univ., IȘE, Chișinău
Rabacu Ion,
IȘE, Chișinău

In the present paper it is described the state of human resource development in the education and there are suggested several strategic objectives of improvements of the process of development of human resources from educational system.

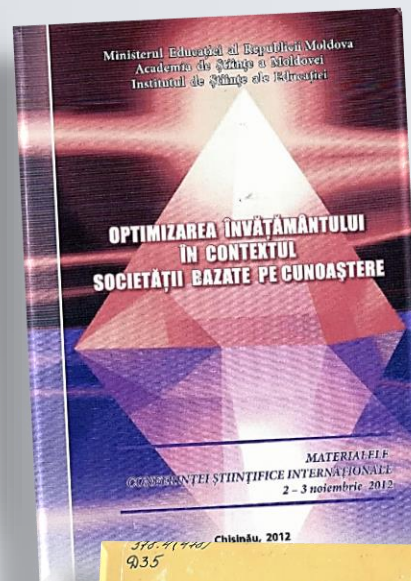
Formarea profesorilor și a managerilor din învățămînt este un factorul - cheie al oricărei schimbări durabile. Formarea carieră trebuie să constituie un element de creștere a atracției didactice.

Percepțiile managerilor școlari a unui management de calitate

Bucun Nicolae,
dr. hab., prof. univ., IȘE, Chișinău
Rabacu Ion,
IȘE, Chișinău

In the paper is approached the question of education manager's formation, of is defined the state and manager's perceptions regarding the opportunities development of education management.

În ultimul deceniu se pune tot mai mult accentul pe găsirea căilor și metodelor, tehnicilor și instrumentelor care, prin aplicare, să contribuie la susținerea unei dezvoltări durabile a societății, să pună în valoare potențialul uman spre ridicarea nivelului de civilizație, de cultură, de trai.

MODALITĂȚI DE ADAPTARE PSIHOSOCIALĂ A PĂRINȚILOR FAȚĂ DE COPILUL BOLNAV

NICOLAE BUCUN, doctor habilitat, profesor universitar, I.Ș.E.;
ANA TARNOVSCHI, drdă, lector, U.S.M.

Abstract: *The formation of parental attitudes towards child illness following factors contribute: low their health, level of knowledge or ignorance of disease manifestation. Thus, the quality of life of children is directly linked to the quality of the adaptation of parents to the disease situation.*

Maladia cronică, dar mai ales cea gravă, are un impact persistent și pe termen lung asupra părinților copiilor bolnavi. Îmbolnăvirea copilului, în marea majoritate a cazurilor, este însoțită de o anxietate maximă intensitate. La formarea atitudinilor părintești față de îmbolnăvirea copilului; vehicularea în societate a informațiilor despre consecințele bolii; preocuparea excesivă și neliniștile pentru copil, adoptând o atitudine de precauție față de cunoașterea a manifestării maladiei sau, în general, a manifestării bolii; încrederea în medic, unii părinți singuri decid să-și trateze copilul, alții „corectează” copilul mereu în căutarea specialistului perfect, ducând, pur și simplu, la agravarea manifestării în concordanță cu manifestarea caracteristică a bolii. Părinții anxioși, concentrați asupra stării de sănătate, creșterea anxietății și acceptând agravarea bolii și rezultate scăzute ale tratamentelor. În concluzie, demonstrativitate, folosind boala copilului pentru a atrage atenția societății în abilitățile și capacitățile lor, de obicei, nu acordă suferință copilului, cât și în general [1].

PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

INTEGRAREA SOCIALĂ ȘI ȘCOLARĂ A ELEVILOR CU MALADII RESPIRATORII CRONICE (MRC)

Ana TARNOVSCHI, doctorandă, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
Nicolae BUCUN, academician al AȘM, cond. științific

Modul de a trăi cu o boală cronică creează un stres imens, atât pentru bolnav, cât și pentru familia lui. Sănătatea fizică și cea psihică sunt interdependente, iar aspectele psihologice nu trebuie neglijate. Astfel, strategiile de adaptare a bolnavului și a familiei sale la boală, complianța/noncomplianța la tratament, precum și situațiile particulare de stres sunt principalele repere psihologice de care trebuie să ținem cont la o analiză a evoluției în timp a bolnavului cu MRC. Elevii cu MRC nu beneficiază de o protecție specială în școală, ca și cei cu alte tipuri de afecțiuni. Ei sunt încadrați alături de copiii valizi în școlile normale.

De altfel, tendința în întreaga lume este ca elevii cu orice tip de afecțiune cronică invalidantă să învețe împreună cu colegii lor normali în școlile normale. Pentru ca boala să nu fie un mare impediment în școlarizarea elevilor suferinzi, profesorii, psihologul și dirigintele, în special, dar și părinții trebuie să cunoască o serie de particularități ale vieții de zi cu zi a acestor copii și de care trebuie să țină cont permanent [1].

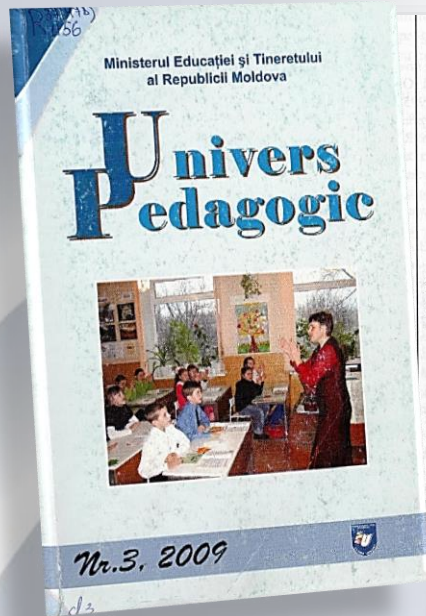

EMOȚIONALITATEA – O CALITATE SUBSTANȚIALĂ A PERSONALITĂȚII

Angela CALANCEA, Nicolae BUCUN

Emoționalitatea și problemele legate de această latură a ființei umane preocupă gândirea psihologică din toate timpurile, fiind un imbold pentru numeroase cercetări și studii importante. Heymans și Wiersma (1908-1909) [1] au scos în evidență trei factori de bază prin care se deosebește personalitatea: emoționalitatea, activismul și reactivitatea. Ei considerau emotivitatea ca fiind unul din factorii fundamentali ai tipologiei caracteriale, pe când Delima și Ball (1922) cercetau emoționalitatea ca fiind unul din cei cinci factori de bază ai personalității. Emoționalitatea se caracterizează prin sensibilitate la situațiile emoționale. Unii o folosesc ca sinonim al hiperemotivității. Malaper (1897) considera persoanele emoționale drept sensibile, apatice, senzitive și pasionate. Cattel (1956) în chestionarul de personalitate nota emoționalitatea prin C (+; C-). După Pavlov (Hipopocrite) emoționalii erau numiți colericii. Ei considerau că există constituții fiziologice ce predispun către emoționalitate.

PREZENȚE ÎN PUBLICAȚII PERIODICE

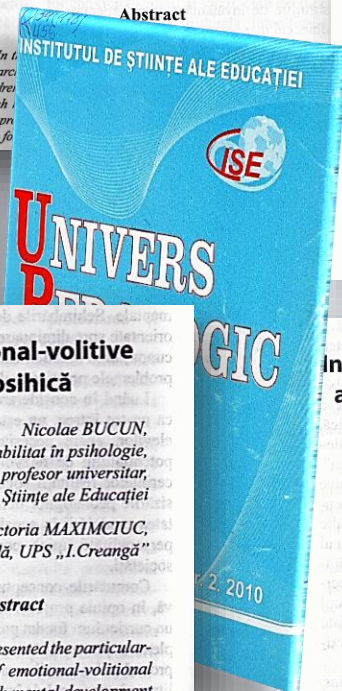
Pregătirea psihologică pentru școală a copiilor cu tulburări de limbaj

Nicolae Bucun,
doctor habilitat în psihologie,
profesor universitar, IȘE
Ala Nosatăi,
doctorandă, UPS „I.Creangă”

Termeni-cheie: tulburări de limbaj, nou mediu de activitate, pregătirea psihologică a copiilor pentru școală, Modelul de influență logopedică, Modelul de includere, activități logopedice, incluziune.

Abstract

In this research children which and process fo

Particularitățile dezvoltării sferei emoțional-volitive la copiii cu reținere în dezvoltarea psihică

Nicolae BUCUN,
doctor habilitat în psihologie,
profesor universitar,
Institutul de Științe ale Educației

Victoria MAXIMCIUC,
doctorandă, UPS „I.Creangă”

Rezumat

Abstract

În lucrare sunt prezentate particularitățile de dezvoltare a sferei emoțional-volitive la copiii cu reținere în dezvoltare psihică și în special modul de interacțiune și reglare între structurile emoțional-volitive la acești copii.

In this work are presented the particularity of development of emotional-volitional sphere of children with mental development restraint and especially the inter action between structure and emotional-volitional control in these children.

Formarea reglării emoțional-volitive la copiii cu reținere în dezvoltarea psihică

Nicolae BUCUN,
doctor habilitat în psihologie,
profesor universitar,
Institutul de Științe ale Educației

Victoria MAXIMCIUC,
doctorandă,
UPS „I.Creangă”

Abstract

Rezumat

În lucrare sunt prezentate modelele psihopedagogice de dezvoltare a reglării emoțional-volitive la copiii cu reținere în dezvoltare. Modelele implementate au dezvoltat reglarea emoțional-volitivă prin valorificarea percepției emoționale, categorizării și diferențierii emoționale, reglării volitive și autoreglării conștiente.

The paper presents the pedagogical models for regulating the development of children with emotional-volitional development restraint. Emotional adjustment models were developed, implemented by emotional perception, categorization and differentiation of emotion and self-regulation volitional.

Influența social psihologică a mediului instituționalizat asupra dezvoltării psihice a elevilor cu nevoi speciale

Nicolae BUCUN,
doctor habilitat în psihologie,
profesor universitar,
Institutul de Științe ale Educației

Nadeжда CHIPERI,
doctorandă,
UPS „I.Creangă”

Abstract

În lucrare sunt demonstrate influențele sociopsihologice ale instituționalizării asupra copiilor cu nevoi speciale. Pe larg sunt elucidate relațiile dintre nevoile copiilor și posibilele schimbări de personalitate.

In this paper are established the social and psychological influences of children institutionalization on with special needs. Widely considers the relationship between children's needs and possible changes of personality.

Modernizarea și implementarea curriculumului școlar din perspectiva școlii prietenoase copilului

Nicolae BUCUN, doctor habilitat în psihologie, profesor universitar, IȘE

Lilia POGOLȘA, doctor în istorie, conferențiar universitar, IȘE

Vladimir GUȚU, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, USM

Aglaida BOLBOCEANU, doctor habilitat în psihologie, profesor universitar, IȘE

Ion ACHIRI, doctor în fizică și matematică, conferențiar universitar, IȘE

Maria HADĂRCĂ, doctor în pedagogie, IȘE

Ion BOTGROS, doctor în fizică și matematică, IȘE

Rezumat

Abstract

Perspectiva psihosocială de asigurare a calității educației în Republica Moldova

Aglaida BOLBOCEANU, doctor habilitat în psihologie, profesor cercetător, șef sector – director de proiect; Nicolae BUCUN, doctor habilitat în psihologie, profesor universitar, cercetător principal; Virginia RUSNAC, doctor în psihologie, șef sector; Anatol DANIL, doctor în pedagogie, cercetător superior; Diana ANTOCI, doctor în psihologie, cercetător superior; Angela CUCER, doctor în psihologie, cercetător științific; Valentina OLĂRESCU, doctor în psihologie, conferențiar, cercetător științific; Raisa JELESCU, cercetător științific; Emilia FURDUI, cercetător științific; Lilia PAVLENKO, doctorand în psihologie, cercetător stagiar; Oxana PALADI, doctorand în psihologie, cercetător stagiar.

Rezumat

Articolul este consacrat rezultatelor obținute la proiectul „Perspectiva psihosocială de asigurare a calității educației în Republica Moldova”, de către cercetătorii din sectoarele „Psihologie școlară” și „Psihopedagogie corecțională” ale Institutului de Științe ale Educației. Autorii au studiat polul subiectiv al ca-

The article is dedicated the “Psychosocial perspective of education in Republic of Moldova”, of researchers in sectors “School Psychology” and “Correctional Psychology” of Educational Sciences Institute of Educational Sciences. The authors studied the subjective pol-

Abstract

la 70 de ani

Gândirea și știința pedagogică – condiții indispensabile în dezvoltarea personalității

Nicolae BUCUN,
doctor habilitat în psihologie,
profesor universitar,
Institutul de Științe ale Educației

Abstract

În lucrare sunt prezentate momentele de dezvoltare a gândirii și științei pedagogice. Sunt descrise unele activități de cercetare realizate la diferite etape de Institutul de Științe ale Educației.

This article presents the moments of thought and pedagogical science development. It describes some activities of research which are realized at different stages of the Institute of Educational Sciences.

Relațiile interpersonale ca dimensiune psihologică a calității vieții

Interpersonal relations as a psychological dimension of quality of life

Nicolae BUCUN,
doctor habilitat, profesor universitar,
Institutul de Științe ale Educației
Liudmila ANȚIBOR,
doctor, conferențiar universitar,
USM, Catedra Psihologie Generală

Rezumat

În articolul dat este analizat subiectul cu privire la calitatea vieții omului din punct de vedere al formării unor relații interpersonale mature și a problemei înțelegerii reciproce în procesul de comunicare. Realitatea existenței umane, fiind o caracteristică centrală ce formează esența continuității a perso-

Abstract
This article describes the topic basing on conception of quality of human life as a formation of mature interpersonal relationships, and the problem of mutual understanding in the communication process. Personal characteristics of a human are forming and self-creating, and need some special "mechanism".

Nr. 2(38) 2013

Particularități psihologice ale copiilor cu ADHD Psychological peculiarities of children with ADHD

Nicolae BUCUN,
doctor habilitat în psihologie,
profesor universitar,
Institutul de Științe ale Educației

Aurelia GLAVAN,
doctorandă,
USP „I. Creangă”

Rezumat

În acest articol sunt prezentate conceptele de bază în abordarea copiilor cu ADHD, cauzele și mecanismele apariției acestei stări, caracteristicile psihologice ale copiilor cu ADHD, posibilitățile de corecție și educație a acestei tulburări.

Abstract

This article presents the foundation concepts in addressing children with ADHD, the causes and mechanisms of this state occurrence, the psychological characteristics of children with ADHD, and the possibilities of this disorder correction and education.

Nr. 3(39) 2013

Evaluarea eficienței învățării prin prisma pedagogiei competențelor

Assessing the Effectiveness of Learning through Competence-based Pedagogy

Nicolae BUCUN,
doctor habilitat, profesor universitar

Rezumat

Lucrarea include sinteza unor cercetări teoretice și experimentale vizând problematica dezvoltării competențelor, descrie noul model de evaluare bazat pe competențe, prezintă date obținute din aplicarea instrumentelor de evaluare a acestui model.

Rezumat

În lucrare sunt prezentate rezultatele cercetării particularităților de dezvoltare a copiilor cu ADHD, comparându-i cu semenii lor cu dezvoltare normală (DN). În complexul de evaluare au fost incluși următorii indicatori de analiză a nivelului de înțelegere, nivelului de funcții executiv, instruirea atenției și caracteristicile psihomotricității.

Abstract
The paper presents the results of the studies on the development of children with ADHD, compared with normally developed children (DN). In there were included the following ADHD analysis indices: comprehensive coefficient, the level of executive functions, attention training, and psychomotor features.

Nr. 1 (41) 2014

Nicolae BUCUN
Ana TARNOVSCHI
(Republica Moldova)

PARTICULARITĂȚILE PSIHLOGICE ALE PERSONALITĂȚII COPIILOR CU MALADII RESPIRATORII CRONICE

Rezumat. În studiul nostru, am încercat să aflăm dacă sunt diferențe în manifestarea particularităților psihologice ale personalității copilului, determinate de boala cronică și vârstă, favorizând totodată constituirea unui profil de personalitate al copilului bolnav cu maladii respiratorii cronice.

Cuvinte-cheie: personalitate, maladii respiratorii cronice, particularități psihologice, instabilitate emoțională, autoritate, timiditate, anxietate, impulsivitate, frustrare, profil psihologic.

În cadrul studierii particularităților psihologice specifice ale personalității copiilor cu maladii respiratorii cronice, drept scop am avut cercetarea copiilor cu maladii respiratorii cronice cărora le este caracteristic un anumit profil psihologic de

Sănătății Mamei și Copilului, spitalul N1 de copii din orașul Bălți, IMSP Institutul de Fiziopneumologie „Chiril Draganic”, precum și copii ce-și făceau studiile la Liceul Teoretic „Ion Creangă” și Liceul Teoretic „Dante Alighieri” din mun. Chișinău.

Nr. 3 (47) 2015

RELATIA DINTRE ACCENTUĂRI DE CARACTER ȘI INTELIGENȚA SOCIALĂ LA STUDENȚI

Rezumat. În lucrare este prezentată relația dintre accentuările de caracter și inteligența socială la studenți. Nivelul inteligenței sociale este corelat cu particularitățile caracterologice, manifestându-se demarcat la diferite tipuri de personalități.

Cuvinte-cheie: inteligență socială, accentuări de personalitate, accentuări de caracter, particularități de personalitate, formațiune psihologică, relație.

Pentru dezvoltarea cu succes, formarea și împlinirea personalității, este extrem de utilă a dintre cele mai importante aptitudini – capacitatea de a înțelege corect comportamentul uman și de a interacționa în mod eficient cu mediul înconjurător. Această aptitudine poartă denumirea de inteligență socială. Acest concept este relativ nou în psihologia modernă și este intens cercetat.

Dezvoltarea inteligenței sociale contribuie la o adaptare de succes a unei persoane într-un mediu

puberal, reacțiile afective acute, atitudinea față de sine și față de gândurile și sentimentele proprii, dar, în special, situația și poziția adolescentului în sistemul de relații interpersonale. Pentru fiecare din accentuările de caracter există modele perceptiv – de înțelegere, separate/speciale și de construire a comportamentului, mai ales că la această vârstă, adolescentul este condus de emoții, deci, inteligența socială a acestuia este determinată de accentuările sale de comportament.

NICOLAE BUCUN
MAXIM ILCICIEV
(Republica Moldova)

ISSN 1811-5470
Nr 1 (49)

Univers Pedagogic
2016

BUNE PRACTICI EDUCAȚIONALE

NICOLAE BUCUN
ADRIANA EVELINA SIRBU
(Republica Moldova)

SERVICIILE COMPLEXE PENTRU ADAPTAREA PSIHOSOCIALĂ A COPIILOR CU DIZABILITĂȚI

Rezumat. În lucrare este prezentată experiența de organizare și realizare a serviciilor complexe de recuperare a copiilor cu dizabilități, prin intermediul Echipelor mobile (EMCD).

Cuvinte-cheie: adaptare, echipă mobilă, servicii complexe, management, recuperare, copii cu dizabilități.

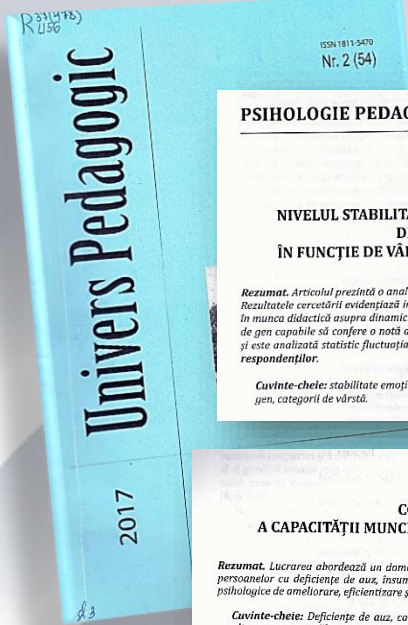
Un site de specialitate Sursa de sănătate, publica următorul articol pentru a informa opinia publică.

„Psihologii au constatat că o nouă „boală” a pus stăpânire pe copii, care îi condamnă pe aceștia să fie nefericiți, depresivi și chiar violenți verbal și fizic, cu

Până nu demult, aceste caracteristici erau întâlnite la copiii ai căror părinți erau plecați din țară și care rămăneau în grija bunicii, dar studiile recente atestă rezultate îngrijorătoare cu privire la comportamentul copiilor din familiile întregite.

Univers Pedagogic
2016

ISSN 1811-5470
Nr. 3 (51)

ISSN 1811-5470
Nr. 2 (54)

PSIHOLOGIE PEDAGOGICĂ

Nicolae Bucun, Raisa Cerlat.
(Republica Moldova)

**NIVELUL STABILITĂȚII EMOTIONALE AL CADRELOR DIDACTICE
DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR
ÎN FUNCȚIE DE VÂRSTĂ, VECHIME ÎN MUNCĂ ȘI MEDIU DE TRAI**

Rezumat. Articolul prezintă o analiză a stabilității emoționale a cadrelor didactice din învățământul primar. Rezultatele cercetării evidențiază influența semnificativă pe care o poate exercita mediul de trai și vechimea în munca didactică asupra dinamicii nivelului stabilității emoționale. La fel, sunt identificate particularitățile de gen capabile să confere o notă distinctivă sferei afective în general și stabilității emoționale în particular și este analizată statistic fluctuația grafică a nivelului stabilității emoționale în relație cu factorul vârstă și a respondenților.

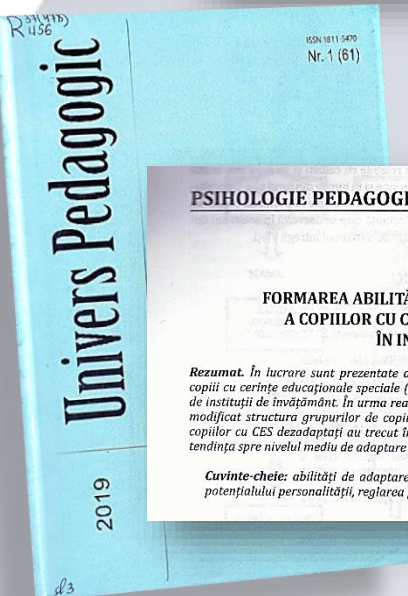
Cuvinte-cheie: stabilitate emoțională, cadre didactice, vechime în muncă, mediu de trai, particularități de gen, categorii de vârstă.

Nicolae Bucun
(Republica Moldova)

**CONDIȚII DE SPORIRE
A CAPACITĂȚII MUNCII PERSOANELOR CU DEFICIENȚE DE AUZ**

Rezumat. Lucrarea abordează un domeniu deosebit de actual și important referitor la capacitatea muncii persoanelor cu deficiențe de auz, însumând informații și idei inovatoare despre implementarea modelelor psihologice de ameliorare, eficiențare și sporire a acestora.

Cuvinte-cheie: Deficiențe de auz, capacitatea muncii, dinamica capacității de muncă, regim de muncă, alternanța operațiilor, excitanți, canale senzoriale, oboseală, starea funcțională, formarea profesională continuă.

ISSN 1811-5470
Nr. 1 (61)

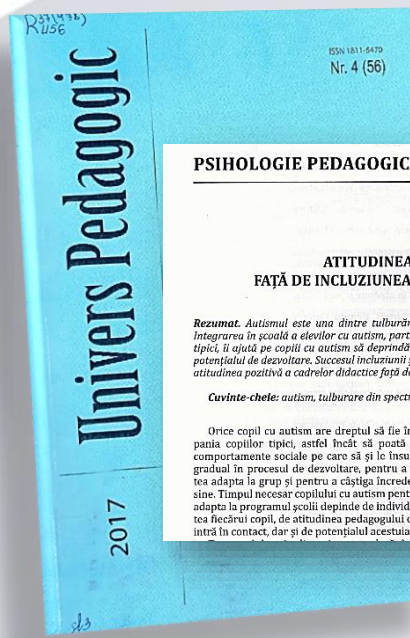
PSIHOLOGIE PEDAGOGICĂ

Nicolae Bucun, Sergiu Toma
(Republica Moldova)

**FORMAREA ABILITĂȚILOR DE ADAPTARE PSIHOSOCIALĂ
A COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE
ÎN INSTITUȚIILE ȘCOLARE**

Rezumat. În lucrare sunt prezentate datele cu privire la implementarea Programului de formare la copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) a unor abilități de adaptare psihosocială în diferite tipuri de instituții de învățământ. În urma realizării experimentului de formare a unor asemenea abilități, s-a modificat structura grupurilor de copii cu CES educați în familie și dezinstiționaliizați. Majoritatea copiilor cu CES dezadaptați au trecut în grupul celor adaptați parțial, iar unii dintre ei au manifestat tendința spre nivelul mediu de adaptare psihosocială în școală.

Cuvinte-cheie: abilități de adaptare psihosocială, facilitarea procesului de adaptare, valorificarea potențialului personalității, reglarea procesului de adaptare, copii cu CES.

ISSN 1811-5470
Nr. 4 (56)

PSIHOLOGIE PEDAGOGICĂ

Nicolae Bucun, Silvia Vrabie.
(Republica Moldova)

**ATTITUDINEA CADRELOR DIDACTICE
FAȚĂ DE INCLUZIUNEA ELEVILOR CU AUTISM ÎN ȘCOALĂ**

Rezumat. Autismul este una dintre tulburările de comportament cu o incidență din ce în ce mai mare. Integrarea în școală a elevilor cu autism, participarea, înclă de la vârste fragede, la activități alături de elevii tipici, îi ajută pe copiii cu autism să deprindă abilități pentru o viață firescă și să-și fructifice cât mai bine potențialul de dezvoltare. Succesul incluziunii școlare eficiente a elevilor cu autism depinde, în primul rând, de atitudinea pozitivă a cadrelor didactice față de incluziunea școlară.

Cuvinte-cheie: autism, tulburare din spectrul autist, atitudine, incluziune școlară.

Orice copil cu autism are dreptul să fie în compania copiilor tipici, astfel încât să poată învăța comportamente sociale pe care să-și le însușească gradual în procesul de dezvoltare, pentru a se putea adapta la grup și pentru a câștiga încrederea în sine. Timpul necesar copilului cu autism pentru a se adapta la programul școlii depinde de individualitatea fiecărui copil, de atitudinea pedagogului cu care intră în contact, dar și de potențialul acestuia.

ISSN 1811-5470
Nr. 1 (65)

PSIHOLOGIE SOCIALĂ

**TRANSFORMAREA REPREZENTĂRIILOR SOCIALE
A ÎNVĂȚĂRII PE TOT PARCURSUL VIEȚII ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL**

DOI: 10.5281/zenodo.3716377
CZU: 374.7

Doctor habilitat, profesor universitar
Nicolae BUCUN
ORCID id: 0000-0002-9767-2828
Doctor în psihologie Raisa CERLAT
ORCID id: 0000-0001-6864-9939
Institutul de Științe ale Educației

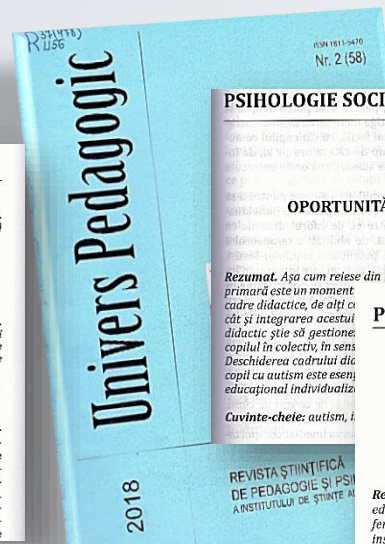
**TRANSFORMATION DES REPRÉSENTATIONS SOCIALES DE L'APPRENTISSAGE
TOUT AU LONG DE LA VIE EN MILIEU ÉDUCATIF**

Résumé. L'article présente l'analyse des représentations sociales des enseignants visant l'implication des leurs disciples dans le processus d'apprentissage tout au long de la vie. Le problème de la recherche est généré par les nombreuses incongruences ancrées dans les transformations qui ont marqué notre société depuis les dernières décennies. Les recherches du respectif domaine pourrait fournir des points d'appui importants pour les futures stratégies éducatives.

Mots-clés: représentations sociales, apprentissage tout au long de la vie, étudiants, environnement éducatif, enseignants, transformation, rural et urbain environnement.

Rezumat. Articolul prezintă analiza reprezentărilor sociale ale cadrelor didactice vizând implicarea discipolilor în procesul de învățare pe tot parcursul vieții. Problematika cercetării este generată de numeroase incongruențe ancorate în transformările care au marcat societatea noastră în ultimele două decenii, iar investigația ei ar putea oferi puncte de sprijin importante pentru strategiile educaționale de viitor.

Cuvinte-cheie: reprezentări sociale, învățare pe tot parcursul vieții, elevi, mediu educațional, cadre didactice, transformare, mediu rural și urban.

ISSN 1811-5470
Nr. 2 (58)

PSIHOLOGIE SOCIALĂ

Nicolae Bucun, Silvia Vrabie
(Republica Moldova)

**OPORTUNITĂȚI DE INTEGRARE ȘI INCLUZIUNE ȘCOLARĂ
A COPIILOR CU AUTISM**

Rezumat. Așa cum reiese din multe studii de caz, precum și din experiența de zi cu zi, tranziția la școală primară este un moment crucial didactic, de o importanță deosebită, în care integrarea acestor copii în colectiv și gestionarea acestor copii cu autism este esențială pentru dezvoltarea educațională individuală.

Cuvinte-cheie: autism, școală primară, integrare școlară, incluziune școlară.

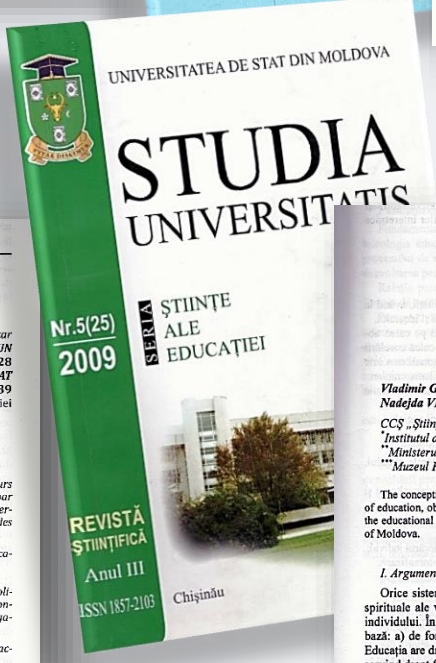
Nicolae Bucun, Sergiu Toma
(Republica Moldova)

PSIHOLOGIE SOCIALĂ

**PARTICULARITĂȚILE ADAPTĂRII PSIHOSOCIALE A ELEVILOR
CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE ÎN INSTITUȚIILE
DE ÎNVĂȚĂMÂNT GENERAL**

Rezumat. În lucrare sunt determinate particularitățile de adaptare psihosocială a copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) incluși în instituțiile de învățământ general, sunt prezentate rezultatele referitoare la nivelul de adaptare psihosocială a copiilor cu CES dezinstiționaliizați, instiționaliizați în instituțiile de învățământ general și educați în familie, neinstiționaliizați în școli speciale.

Cuvinte-cheie: copii instiționaliizați, adaptare psihosocială, conduită școlară, cadru relațional, starea emoțională, activitate de învățare.

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

**STUDIA
UNIVERSITATIS**

SERIA ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

Nr. 5(25)
2009

REVISTĂ ȘTIINȚIFICĂ
Anul III
ISSN 1857-2103

Chișinău

COORDONATE ALE REFORMEI EDUCAȚIONALE

CONCEȚIA EDUCAȚIEI ÎN REPUBLICA MOLDOVA*

Vladimir GUTU, Nicolae BUCUN*, Stela CEMORTAN*, Vladimir PĂSLARU*, Violeta MIJA*,
Nadejda VELIȘCO*, Adrian GHICOV**, Eugenia PARLICOV**, Valeriu VOLCOV***

CCȘ „Științe ale Educației”
Institutul de Științe ale Educației
Ministerul Educației și Tineretului
Muzeul Pedagogic Republican

The conception of education in Republic of Moldova is an educational policy act that includes: conceptual provisions of education, objectives, rules and principles of education, educational curriculum and the value system. In conception the educational environment is thoroughly described and there is proposed its implementation suggestions in Republic of Moldova.

I. Argument preliminar

Orice sistem educațional implică disponibilitate socială, reflectând toate aspectele sociale, economice și spirituale ale vieții unei țări. El poate fi conceput ca o modalitate de asigurare a dezvoltării comunității și individului. În calitate de atribut și condiție de existență a omului în societate, educația are două obiective de bază: a) de formare a personalității umane; b) de formare a calității umane în cadrul social de perspectivă. Educația are drept temelie experiența acumulată de societatea umană și trebuie să anticipeze evoluția societății, servind drept factor determinativ de dezvoltare social-economică a țării.

PERSONALIA

OMAGII PROFESORULUI NICOLAE BUCUN

O VIAȚĂ CÂT O ISTORIE PROFESIONALĂ: PROFESORUL NICOLAE BUCUN

Nelu VICOL,
doctor în filologie, conferențiar universitar
Institutul de Științe ale Educației

Viața omului semnifică în plinătatea ei două ipostaze fundamentale: te an-

OMAGIU POSTUM PROFESORULUI ȘI CERCETĂTORULUI NICOLAE BUCUN

Maria HADÎRCĂ,
doctor în pedagogie, conferențiar cercetător,
Institutul de Științe ale Educației

NICOLAE BUCUN, PERSONALITATE NOTORIE ȘI OM DEOSEBIT

Veronica BÂLICI,
doctor în pedagogie, conferențiar cercetător,
Institutul de Științe ale Educației

Viața unui om este de la începutul până la sfârșitul ei ecoul unor chemări la care ir

PROFESORUL CARE A DAT UMANITATEA PROFESIEI

Lilia POGOLȘA,
doctor habilitat în pedagogie, conferențiar universitar,
Ministru al Educației, Culturii și Cercetării

NICOLAE BUCUN – ACADEMICIAN, SAVANT DE NOTORITATE

Oxana PALADI,
doctor în psihologie, conferențiar universitar,
Institutul de Științe ale Educației

Nicolae Bucun – personalitate distinsă cu excepțională putere intelectuală

ÎN MEMORIAM: NICOLAE BUCUN

Ion ACHIRI,
doctor în științe fizico-matematice, conferențiar universitar

*Prin ani
cu destoinicie*

IN MEMORIAM NICOLAE BUCUN

Nicolae BUCUN, student la Facultatea de Medicină genetică a Universității de Stat de Medicină din Chișinău (1961-1967)

Aglaida BOLBOCEANU, Nicolae BUCUN, Igor RACU – personalități marcante în domeniul psihologiei

Lilia POGOLȘA, Nicolae BUCUN, Maria VÎRLAN, Carolina PERJAN (Institutul de Științe ale Educației)

NICOLAE BUCUN – MODEL DE ÎNȚELEPCIUNE UMANĂ ȘI SAVANTĂ

Oxana PALADI,
doctor, conferențiar universitar,
Institutul de Științe ale Educației

Nicolae BUCUN – personalitate înzestrată cu excepțională putere intelectuală și strategică, creator inepuizabil de idei întru dezvoltarea educației și cercetării de înaltă calitate, promovarea OMENIEI și ÎNȚELEPCIUNII, semănător al relațiilor umane armonioase.

Profesorul Nicolae Bucun s-a născut la 16 septembrie 1944, în satul Clocușna, raionul Ocnița. În anul 1961 absolvște școala medie din satul natal, după care, în perioada 1961-1967, își continuă studiile la Facultatea de Medicină genetică a Universității de Stat de Medicină din Chișinău. În anii 1967-1970 promovează doctorantura, la aceeași instituție de învățământ superior.

În activitatea sa prodigioasă Domnia sa a exercitat diverse funcții: asistent universitar la Universitatea de Stat de Medicină (1970-1975); șef de laborator în cadrul Departamentului „Formarea profesională a persoanelor cu dizabilități” (1975-1988);

N. Bucun, dr. hab., prof. univ. și L. Pogolșa, dr. hab., conf. univ., directorul Institutului de Științe ale Educației în Sala Aurea a Academiei de Științe a Moldovei, după sediința solemnă de conferință a Medaliei „Dimitrie Cantemir” (2014).

director adjunct pentru știință al Institutului de Științe Pedagogice și Psihologice (1986-1990), iar ulterior director al aceleiași instituții (1990-1999); prim-vice-ministru al Ministerului Educației și Științei (1999-2002); prorector pentru știință al Institutului de Stat de Instruire Continuă (2002-2007); director adjunct Cercetare și Relații Internaționale la Institutul de Științe ale Educației (2007-2020).

Psiholog, pedagog, doctor în medicină, doctor habilitat în psihologie, profesor universitar, academician al Academiei de Psihologie și Management din Sankt-Petersburg, Federația Rusă, director adjunct Cercetare și Relații Internaționale al Institutului de Științe ale Educației – viața profesională a profesorului Nicolae Bucun îl încadrează perfect în conceptul de personalitate istorică din Republica Moldova, considerat fiind, la justa sa valoare, o personalitate marcată cu renume internațional ca fondator și coordonator al cercetărilor de primă importanță în domeniile Psihologie și Științele Educației.

Profesorul Nicolae Bucun a fost primul doctor habilitat în psihologie din Republica Moldova (1985), unul dintre savanții reprezentativi, participant activ la reformarea învățământului general, care a contribuit în mod substanțial la elaborarea documentelor conceptuale și normative în domeniu. Este cunoscut peste hotarele țării ca fiind expert în problemele psihologiei speciale, adăugând la acest domeniu alături de instituții

Contribuțiile sale interdisciplinare în mediu. În anii '90 a înnoit educației în Republica profesorul universitar procesului de modernizare

Lilia POGOLȘA, Oxana PALADI, Nelu VICOL INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI ASCENSIUNE, PERFORMANȚE, PERSONALITĂȚI (1941-2021)

CUVÂNT ÎNAINTE

Volumul înserează textele comunicărilor prezentate în cadrul Conferinței Naționale: **CERCETAREA ÎN PSIHLOGIE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI: PROVOCĂRI, PERSPECTIVE**, eveniment organizat *In memoriam* profesor universitar, doctor habilitat în psihologie Nicolae BUCUN personalitate distinsă a comunității psihologilor și pedagogilor.

Psiholog, pedagog, doctor în medicină, doctor habilitat în psihologie, profesor universitar, academician al Academiei de Psihologie și Management din Sankt-Petersburg (Federația Rusă), Domnia Sa a activat ani la rând în calitate de director și director adjunct Cercetare și Relații Internaționale al Institutului de Științe ale Educației. Traseul profesional al profesorului Nicolae Bucun îl încadrează în conceptul de viață cât o istorie profesională, considerat fiind un savant de renume național și internațional – conceput și coordonator al cercetărilor de importanță majoră în domeniile Psihologie și Științe ale educației.

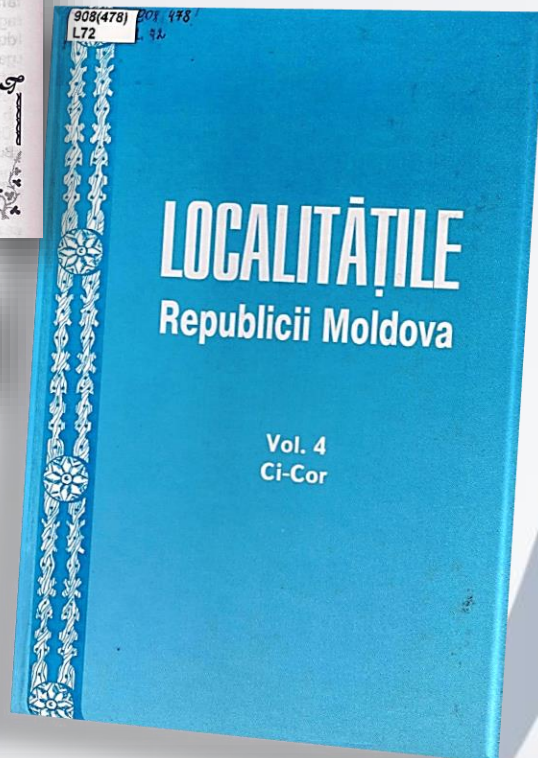
Pentru comunitatea întregă a psihologilor și pedagogilor personalitatea științifică a Domnului Profesor Nicolae BUCUN va rămâne un model de autoritate savantă și de activitate științifică remarcabilă în domeniul pe care l-a profesat.

CLOCUȘNA

Jud. Edineț. Atestat la 19 aprilie 1447

NOTĂ STATISTICĂ (a. 2001). R. Racovăț. Gospodării – 1.072.
Populația – 2.810 oameni. Suprafața – 3.152 ha (incl. satul – 394 ha).
Distanța pînă la c-rul jud. – 44 km, șc. medie, 2 biblioteci, grădiniță de copii, casă de cultură, spital de circumscripție, ambulatoriu, farmacie, 6 magazine și cafenele, librărie, oficiu poștal, baie.

Savanți cunoscuți, originari de pe moșia Clocușnei sînt, de asemenea, Nicolae Bucun și Ala Druță.

CERCETAREA ÎN ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI ȘI ÎN PSIHLOGIE: PROVOCĂRI, PERSPECTIVE

IN MEMORIAM
PROFESORUL NICOLAE BUCUN

MATERIALELE
CONFERINȚEI ȘTIINȚIFICE NAȚIONALE
16 septembrie 2021

N. Bucun, dr. hab., prof. univ. cu comunicarea în plenară la o conferință științifică internațională, IȘE

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. ACHIRI, Ion. In memoriam: Nicolae Bucun. In: *Prin ani cu destoinicie. In memoriam Nicolae Bucun*. Chișinău: [s. n.], 2021, p. 18. ISBN 978-9975-56-933-0.
2. BUCUN, Nicolae. Nicolae Bucun: Vor fi mereu acolo unde se dă lupta pentru inovație: a dialogat Ludmila Franțuzan. In: *Univers Pedagogic Pro*. 2019, 19 sept., p. 4. ISSN 1857-3282.
3. DOHOTARU, Grigore. Primul doctor în psihologie. In: *Făclia*. 1994, 16 sept., p. 8.
4. PALADI, Oxana. Nicolae Bucun – model de înțelepciune umană și savantă. In: *Institutul de Științe ale Educației: Ascensiune, performanțe, personalități (1941-2021): Almanah universitar*. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2021, p. 38. ISBN 978-9975-56-956-9.
5. POGOLȘA, Lilia. Nicolae Bucun – o viață cât o istorie profesională. In: *Univers Pedagogic Pro*. 2019, 19 sept., p. 3. ISSN 1857-3282.
6. POGOLȘA, Lilia, PALADI, Oxana, VICOL, Nelu [et al.]. *Prin ani cu destoinicie. In memoriam Nicolae Bucun*. Chișinău: [s. n.], 2021. 272 p. ISBN 978-9975-56-933-0.

RESURSE ELECTRONICE

- Colecția Bibliotecii Științifice USARB – <http://primo.libuniv.md/>
- <http://ise.upsc.md/nouti/520-nicoale-bucun-o-via-ct-o-istorie-profesional.html>
- <https://mecc.gov.md/ro/content/necrolog-nicolae-bucun-16091944-15112020>
- <https://www.facebook.com/photo/?fbid=2753839124684808&set=sincere-felicit%C4%83ri-dlui-nicolae-bucun>

Realizatori:

Angela HĂBĂȘESCU, șefă birou,
Valentina VACARCIUC, bibliotecară,
Secția de Relații cu publicul

Coordonatoare:

Valentina TOPALO, bibliotecară principală,
BȘ a USARB

Editare video:

Centrul de Informatizare